

รายงานสรุปการพัฒนาออนไลน์ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

รายวิชา : การผลิตคลิปสั้นเพื่อการเรียนรู้แบบ Micro Learning
ช่วงเวลาที่เข้าเรียน : ๑๕ - ๑๖ มกราคม ๒๕๖๗
เวลาที่เรียน : ๓ ชั่วโมง
วิทยากร : ดร. อีรัตน์ โสดารัตน์
ผู้จัดทำรายงาน : นางสาวนงลักษณ์ หนองกุ่ม ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีปฏิบัติงาน
เป้าหมายการเรียนรู้

๑. ผู้เรียนสามารถอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับ Micro Learning ได้อย่างถูกต้อง
๒. ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้วิธีการเตรียมตัวผลิตคลิปสั้นเพื่อการเรียนรู้ได้
๓. ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้เครื่องมือการผลิตคลิปสั้นเพื่อการเรียนรู้ได้

วิธีการประเมินผล

ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้มากกว่า ๖๐%

เนื้อหารายวิชา

๑. Micro Learning คืออะไร

Micro Learning คือ การเรียนรู้ในระยะเวลาสั้น ๆ เน้นเนื้อหาที่กระชับและตรงประเด็น เพื่อช่วยพัฒนาความรู้และทักษะในเรื่องหนึ่ง ๆ โดยเฉพาะ ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตหรือการทำงานจริงได้ รวมถึงทำให้ได้ความรู้ใหม่ ๆ สร้างแนวความคิดใหม่เพื่อต่อยอดความรู้เดิมที่มีอยู่

๒. หัวใจสำคัญของ Micro Learning

- เนื้อหาสั้น กระชับ ตรงประเด็น
- เนื้อหาต้องง่ายต่อความเข้าใจ ใช้ภาษาการสื่อสารที่เข้าใจง่าย
- เนื้อหาต้องให้แนวทาง ขั้นตอน การแก้ไขปัญหา เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติตามได้
- เนื้อหาต้องแฝงด้วยความบันเทิง อารมณ์ขัน
- การค้นหาต้องเข้าถึงง่าย ผ่านการใช้โทรศัพท์มือถือ หรืออุปกรณ์ที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้
- โฟกัสที่ Mobile Learning Platform เพราะผู้คนทั่วโลกจะเข้าถึงได้ง่ายผ่านอินเทอร์เน็ต
- เนื้อหาต้องมีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์

๓. เครื่องมือการเรียนรู้แบบ Micro Learning

- การเรียนรู้จากคลิปวิดีโอ
- การเรียนรู้ด้วย Flash card
- การเรียนรู้ผ่านทางสื่อ Social Media เช่น Facebook, YouTube, Line, TikTok
- การทำแบบทดสอบพร้อมเฉลยบน Online Test
- การศึกษาจาก Podcast
- การศึกษาจาก YouTube

๔. ความแตกต่างระหว่าง E-Learning และ Micro Learning

E-Learning เป็นการศึกษาทางไกลรูปแบบหนึ่ง โดยการนำเอกสารการสอนมาปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล จากนั้นจึงนำขึ้นสู่บนเว็บไซต์หรือระบบที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเรียนแต่เฉพาะในห้องเรียน แต่สามารถเรียนด้วยตัวเองได้เลย สามารถเรียนได้ทุกเวลาที่สะดวกผ่านการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยประโยชน์ของ E-learning สำหรับองค์กรมีดังนี้

- เพิ่มทักษะการเรียนรู้ให้กับบุคลากร
- สามารถเลือกช่วงเวลาอบรมเองได้
- มีแบบทดสอบให้ทำ พร้อมมีเฉลย
- ลดค่าใช้จ่ายการฝึกอบรมให้กับองค์กร

Micro Learning เป็นการเรียนรู้โดยใช้ระยะเวลาสั้น ๆ ตรงประเด็น สามารถค้นหาได้ตามความต้องการใช้งาน เข้าถึงง่าย และรวดเร็ว องค์ประกอบที่สำคัญ คือ สั้น กระชับ เข้าใจง่าย เจาะประเด็น มีความยืดหยุ่นและหลากหลาย โดยประโยชน์ของ Micro Learning สำหรับองค์กรมีดังนี้

- สร้างกลยุทธ์การเรียนรู้แบบ Work from home
- สามารถเลือกช่วงเวลาอบรมเองได้
- มีแบบทดสอบให้ทำ พร้อมมีเฉลย
- สามารถค้นหาคู่มือการปฏิบัติงานได้ง่าย เรียนรู้ผ่านวิดีโอ

๕. ความสำคัญของ Micro Learning

ความสำคัญของ Micro Learning คือ การแบ่งข้อมูลที่ซับซ้อนขนาดใหญ่ออกเป็นชิ้นเล็กๆ จำนวนมาก เพื่อให้เนื้อหาเข้าใจง่าย มีความกระชับ และมีประโยชน์ต่อผู้เรียน ดังนี้

- เนื้อหาตรงตามความต้องการของผู้เรียน
- สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา
- ช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง
- ประหยัดค่าใช้จ่าย
- เรียนรู้ตามความจำเป็นเร่งด่วน เมื่อพบปัญหา
- เรียนรู้ได้เร็ว สามารถปฏิบัติได้ทันที

๖. การเตรียมการก่อนการผลิตคลิป Micro Learning ให้โดนใจ

- (๑) กำหนดเรื่องให้ชัดเจน
- (๒) สร้างสตอรี่บอร์ด (Storyboard) เขียนกระดานเรื่องราวเพื่อจัดระเบียบ ลำดับขั้นตอน การเล่าเรื่อง
- (๓) การกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน
- (๔) การใช้ Storytelling การสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กับผู้ชม ผ่านการเล่าเรื่องราวโดยใช้ประสบการณ์ของตัวผู้เล่าเองถ่ายทอดออกมาเป็นข้อความ รูปภาพ หรือคลิปวิดีโอ เพื่อดึงดูดความสนใจ
- (๕) อธิบายเป็นขั้นตอนง่าย ๆ เข้าใจง่าย
- (๖) ตามเทรนด์อยู่เสมอ
- (๗) สร้างความแตกต่างจากวิดีโอทั่วไป
- (๘) เมื่อเผยแพร่แล้ว ต้องตรวจสอบผลการตอบรับของกลุ่มเป้าหมาย และนำผลลัพธ์มาปรับปรุงแก้ไข

๗. อุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการผลิตคลิปสั้น

- (๑) มือถือที่สามารถถ่ายวิดีโอได้
- (๒) กล้องดิจิทัล / กล้องโกโปร
- (๓) เลนส์เสริมกล้อง / มือถือ
- (๔) ด้ามจับกล้อง / มือถือ
- (๕) ไฟ LED
- (๖) ไมค์เสริมมือถือ / ไมค์ไร้สาย
- (๗) เพลตเสริมสำหรับต่ออุปกรณ์เสริม ซึ่งสามารถใส่ไฟ LED หรือไมค์เสริมได้
- (๘) ขาตั้งกล้อง / ขาตั้งมือถือ
- (๙) ไม้กันสั่น

๘. เทคนิคการถ่ายทำด้วยมือถือ

(๑) การใช้แอปพลิเคชัน ซึ่งกล้องวิดีโอที่อยู่ในมือถือสมาร์ทโฟนในปัจจุบันมีคุณภาพสูงมากแล้วก็จริง แต่การใช้แอปพลิเคชันจะช่วยให้สามารถใช้ฟังก์ชันต่าง ๆ ที่ไม่มีในสมาร์ทโฟนได้ เพื่อให้ได้งานและวิดีโอระดับพรีเมียม เช่น DoubleTake ฯลฯ

- (๒) การใช้อุปกรณ์บันทึกเสียงที่มีคุณภาพสูง เพื่อให้การบันทึกเสียงมีความสมบูรณ์ไร้เสียงรบกวน
- (๓) คิดสตอรี่บอร์ด (Storyboard) และหัวข้อที่จะพูดให้เสร็จก่อนการถ่ายทำ
- (๔) เรียนรู้การปรับแต่งกล้องมือถือก่อนการถ่าย เช่น การปรับแสง, การโฟกัสวิดีโอ, คุณภาพวิดีโอ
- (๕) การเปิดโหมดการบินระหว่างการถ่ายทำ และตรวจเช็คเรื่องแบตเตอรี่ให้พร้อมสำหรับระยะเวลาในการถ่ายทำ
- (๖) พัฒนาเทคนิคการถ่ายทำใหม่ ๆ อยู่เสมอ เช่น การดูเทรนด์ในปัจจุบัน, วิดีโอที่เป็นที่นิยม
- (๗) ฝึกถ่ายวิดีโอด้วยมือถือบ่อย ๆ
- (๘) เสาะหาวิธีในการลดความสั่นไหวในขณะที่ถ่ายทำ เช่น การใช้ไม้กันสั่น
- (๙) คำนี้ถึงสถานที่ในการถ่ายทำ สภาพแวดล้อม ประเมินเรื่องของเสียง แสง ที่จะส่งผลกระทบต่อวิดีโอ
- (๑๐) ถ่ายด้วยโหมด Landscape (แนวนอน) เสมอ เพื่อให้ได้ภาพมุมกว้าง

๙. คำศัพท์เกี่ยวกับการผลิตวิดีโอ

(๑) **Transition** หมายถึง เทคนิคการเปลี่ยนฉาก ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ ช่วยในการตัดต่อวิดีโอ เมื่อต้องการนำคลิปวิดีโอที่ถ่ายทำมาเชื่อมกันให้ได้โดยที่ดูแล้วไม่ติดขัด

(๒) **Dolly** หมายถึง อุปกรณ์สำหรับวางกล้องเพื่อให้เคลื่อนไหวได้อย่างสมูท โดยส่วนมากจะเป็นอุปกรณ์ในลักษณะที่มีล้อ หรือเป็นราง ใช้ในการถ่ายที่ต้องเคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่งในระยะสั้น ๆ

(๓) **FPS** (frame per second) เป็นหน่วยที่บอกจำนวนเฟรมในหนึ่งวินาที ซึ่งเบื้องหลังวิดีโอที่เคลื่อนไหวนั้นคือเฟรมหลายเฟรมที่แสดงต่อเนื่องกัน โดยมีการเปลี่ยนเฟรมหนึ่งสู่เฟรมถัดไปอย่างรวดเร็ว จนสมองของมนุษย์เข้าใจว่าเป็นการเคลื่อนไหว fps ใช้ในลักษณะเป็นการบอกตัวเลข เช่น ๒๔ fps หมายถึง หนึ่งวินาทีที่มีการแสดงภาพ ๒๔ ภาพต่อเนื่อง ซึ่งแน่นอนว่ายิ่งจำนวนเฟรมมากยิ่งทำให้การเคลื่อนไหวดูราบรื่น

(๔) **Tint** หมายถึง สีของไฟล์วิดีโอ หรือการปรับแต่งสีให้ต่างออกไปจากต้นฉบับ

(๕) **Subjective** หมายถึง มุมภาพจากผู้แสดง เป็นมุมการถ่ายโดยแทนการมองจากสายตาของบุคคล เช่น การถ่ายอาหารก็จะมุมมองที่ผู้ทานมองลงไปโต๊ะอาหาร กวาดสายตาซ้ายขวา เป็นต้น

(๖) Tilt / Pan หมายถึง การบอกลักษณะการเคลื่อนไหวของมุมกล้อง โดยที่ตัวกล้องอาจจะยังอยู่กับที่หรือเคลื่อนไหวไม่มาก โดยที่ tilt จะเป็นการเคลื่อนไหวในแนวตั้ง ขึ้น-ลง และ pan จะใช้ในการเคลื่อนที่ในแนวราบ ซ้าย-ขวา

(๗) Tracking หมายถึง การเคลื่อนไหวของกล้องถ่ายภาพ โดยเป็นการเคลื่อนไปทั้งตัวกล้องและอุปกรณ์ที่ใช้วางกล้อง เช่น การใช้อุปกรณ์ dolly แต่โฟกัสของกล้องยังจับอยู่ที่วัตถุที่เราต้องการถ่ายอยู่

(๘) Fade in / Fade Out หมายถึง การค่อย ๆ เปลี่ยนจากฉากสีดำมาเป็นภาพวิดีโอ (Fade In) และการเปลี่ยนจากภาพวิดีโอเป็นฉากสีดำ (Fade Out) เป็นเทคนิคในการเปลี่ยน scene ส่วนใหญ่จะใช้กับการเปลี่ยนเรื่องราวจากการเล่าเรื่องหนึ่งเปลี่ยนมาเล่าอีกเรื่องหนึ่ง

(๙) Boom mic / Shotgun mic หมายถึง อุปกรณ์ไมค์ที่คนถ่าย vlog ใช้กันประจำนอกจากไมค์ที่ติดอยู่กับผู้พูด โดยส่วนนี้จะเป็นอุปกรณ์ที่ติดอยู่กับตัวกล้องใช้สำหรับรับเสียงวงกว้างในระยะที่ไม่ไกลมากนัก อาจจะใช้ในกรณีที่ต้องการเสียงบรรยากาศโดยรอบ ไม่เจาะจงแหล่งเสียง หรือมีผู้พูดหน้ากล้องหลายคน

(๑๐) Long Take หมายถึง การตั้งใจถ่ายภาพที่มีความยาวมากกว่าปกติ อาจใช้ในเล่าเรื่องที่ต้องการให้จบได้เลยโดยไม่มีการนำส่วนอื่นมาเพิ่ม ซึ่งจะทำให้ได้อารมณ์ของความจริงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ให้ความรู้สึกอินมากยิ่งขึ้น แต่ก็ต้องใช้ความชำนาญในการถ่ายเช่นกัน

(๑๑) Insert Shot หมายถึง การแทรกวิดีโอด้วยวิดีโอที่เป็นเนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อใช้ในการอธิบายเรื่องราวที่เสียงจากวิดีโอส่วนอื่นกำลังเล่าอยู่เพื่อให้ผู้ชมเห็นภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การเล่าเรื่องด้วยการสัมภาษณ์ยาว ๆ มักจะใช้การ insert ด้วยวิดีโออื่นในการอธิบาย นอกจากจะช่วยทำให้เข้าใจเนื้อมากขึ้น ยังทำให้วิดีโอไม่น่าเบื่ออีกด้วย

(๑๒) Gimbal / Stabilizer หมายถึง อุปกรณ์ที่ช่วยป้องกันการสั่นของกล้องในขณะที่ถ่ายวิดีโอ หรือที่เรียกติดปากกันว่า “ไม้นิ่ง” อุปกรณ์ตัวนี้จะช่วยทำให้การถือกล้องนิ่งขึ้นถึงแม้ผู้ใช้จะมีการเคลื่อนไหว แต่ภาพที่ได้จะสมูทมาก

(๑๓) Eye level Angle / High Angle / Low Angle หมายถึง มุมกล้องรูปแบบต่าง ๆ ในการถ่ายภาพหรือวิดีโอ

Eye level Angle : มุมมองจากสายตามนุษย์ ส่วนมากจะใช้กับมุมมองแนวราบหรือมุมที่ผู้แสดงกำลังมอง

High Angle : มุมจากด้านบนถ่ายกดหน้ากล้องลงมาจากด้านล่าง

Low Angle : มุมจากด้านล่างถ่ายขึ้นไปทางด้านบน หรือมุมเงย

๑๐. ขนาดภาพที่เหมาะสมกับโซเชียลมีเดียต่างๆ

(๑) Facebook

(๒) Instagram

(๓) YouTube

(๔) TikTok

สรุป

การเรียนรู้แบบ Micro Learning ถือว่าตอบสนองต่อธรรมชาติการเรียนรู้ของมนุษย์ได้ดี เพราะมนุษย์จะเรียนรู้ได้มีประสิทธิภาพมากที่สุดในช่วงเวลา ๕-๗ นาทีแรก จากนั้นจะค่อย ๆ ลดลง การที่ Micro Learning ช่วยทำให้เนื้อหาที่มีขนาดเล็กและเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละครั้ง จึงทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ง่ายและดีมากยิ่งขึ้นนั่นเอง ทั้งนี้ แนวคิดการเรียนรู้แบบ Micro Learning ก็ยังสามารถเอาไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบแผนการเรียนรู้ต่าง ๆ สำหรับผู้เรียนได้เหมือนกัน เพื่อให้สามารถถ่ายทอดเนื้อหาต่าง ๆ ไปสู่ผู้เรียนได้ง่ายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. สามารถเข้าใจความหมาย ความสำคัญ และการเรียนรู้แบบ Micro Learning
๒. สามารถใช้เครื่องมือในการผลิตคลิปสั้นได้ เพื่อนำไปปรับใช้ในการทำคลิปสั้นเพื่อการเรียนรู้
๓. สามารถนำความรู้ในการทำคลิปสั้นมาใช้นำปฏิบัติงานได้จริง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน